

Rozsah femicídy na Slovensku

Femicída

Femicídu možno chápať ako krajný prejav nepretržitého násillia voči ženám, ku ktorému dochádza vo všetkých členských štátoch Európskej únie⁽¹⁾. Medzi členskými štátmi EÚ ani vo svete neexistuje dohoda o štandardnom vymedzení pojmu femicídy. Neexistencia jednotného vymedzenia pojmu bráni meraniu rozsahu femicídy, ktorá sa tak medzi všeobecnými údajmi o vraždách stáva neviditeľnou⁽²⁾. Všeobecný koncept femicídy odkazuje na zabitie ženy alebo dievčaťa z dôvodu jej rodu. Vo Viedenskej deklarácii OSN o femicíde⁽³⁾ sa prvýkrát určili rôzne druhy femicídy vrátane:

- zavraždenia ženy ako dôsledku domáceho násillia,
- mučenie a vraždenie žien z dôvodu mizogýnie,
- zabíjanie žien a dievčat v mene cti,
- cielené zabíjanie žien a dievčat v rámci ozbrojeného konfliktu,
- zabíjanie žien v súvislosti s venom,
- zabíjanie žien a dievčat z dôvodu ich sexuálnej orientácie a rodovej identity,
- zabíjanie aborigénnych alebo domorodých žien a dievčat z dôvodu ich rodu,
- zabíjanie novorodencov ženského pohlavia alebo zámerné potraty plodov na základe ich pohlavia,
- úmrtia súvisiace s mrzačením pohlavných orgánov,
- obvinenia z čarodejníctva,
- ďalšie druhy femicídy súvisiace s gangmi, organizovaným zločinom, drogovými dílmi, obchodovaním s ľuďmi a šírením ručných zbraní.

Femicída na Slovensku

V slovenskom Trestnom zákone nie je femicída vymedzená. Tento druh trestného činu však môže spadať pod iné ustanovenia slovenského trestného práva. Príslušné články na identifikáciu prípadov femicídy sú, okrem iných, paragrafy 144, 145, 147 a 148⁽⁴⁾.

Paragraf 144 – Úkladná vražda

- (1) Kto iného úmyselne usmrtí s vopred uváženou pohnútkou, potrestá sa odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov.
- (2) Odňatím slobody na dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- (a) a už bol odsúdený za trestný čin vraždy,
  - (b) na dvoch osobách,
  - (c) závažnejším spôsobom konania,
  - (d) na chránenej osobe,
  - (e) z osobitného motívu, alebo
  - (f) v úmysle získať majetkový prospech.

Paragraf 145 – Vražda

- (1) Kto iného úmyselne usmrtí, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.
- (2) Odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1
- (a) na dvoch osobách,
  - (b) závažnejším spôsobom konania,
  - (c) na chránenej osobe,
  - (d) z osobitného motívu, alebo
  - (e) v úmysle získať majetkový prospech.

Paragrafy 147 a 148 – Zabitie

Kto v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví inému

Paragraf 147 – (1) z nedbanlivosti spôsobí smrť, potrestá sa odňatím slobody na sedem rokov až desať rokov.

Paragraf 148 – (1) z nedbanlivosti spôsobí smrť, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

O štúdiu

Systémy zberu údajov sa v rôznych členských štátoch EÚ do veľkej miery líšia, keďže vychádzajú z rôznych zdrojov. S cieľom zlepšiť zber administratívnych údajov o femicíde EIGE pracuje na vytvorení ukazovateľov, ktoré môžu zosúladiť procesy zberu údajov v rôznych jurisdikciách členských štátov.

EIGE získal informácie od celej škály zainteresovaných strán prostredníctvom dotazníka zaslaného poskytovateľom oficiálnych údajov a online prieskumu, ktorý vyplnili vnútroštátni experti. Hlavným cieľom je stanoviť systém klasifikácie femicídy so vzájomne dohodnutými premennými, ktorý môžu používať všetky členské štáty EÚ.

Metodológia zberu údajov

S cieľom vyriešiť nedostatok porovnateľných údajov o násillí na ženách EIGE vypracoval 13 ukazovateľov s jednotnými vymedzeniami viacerých foriem domáceho násillia, femicídy a znásillenia⁽⁵⁾. Bola vydaná podrobná správa o metodológii zberu, nahlasovania a overovania údajov spoločne s podrobnými metaúdajmi pre každú krajinu⁽⁶⁾. Údaje uvedené v tomto informačnom prehľade sa týkajú ukazovateľa 9 o domácom násillí: „Ženy (staršie ako 18 rokov), ktoré sa stali obeťou zabitia blízkym partnerom (starším ako 18 rokov), ako podiel žien (starších ako 18 rokov), ktoré sa stali obeťou vraždy“. Údaje sú dostupné stredníctvom databázy rodových štatistík EIGE (https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/browse/genvio/genvio_int).

(1) Tento informačný prehľad obsahuje údaje zozbierané pred odchodom Spojeného kráľovstva z EÚ, takže, keď sa spomínajú členské štáty, zahŕňa to aj Spojené kráľovstvo.

(2) Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) (2017), *Slovník definícií znásillenia, femicídy a domáceho násillia*, EIGE, Vilnius.

(3) Hospodárska a sociálna rada OSN (2012), *Viedenská deklarácia o femicíde*, OSN, New York (https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/CCPCJ_Sessions/CCPCJ_22/E-CN15-2013-NGO1/E-CN15-2013-NGO1_E.pdf).

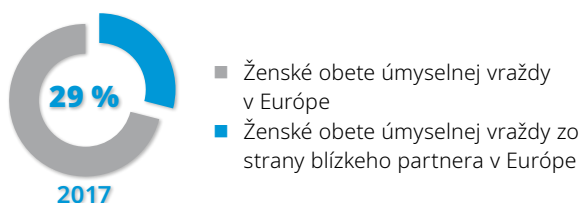
(4) Pre ďalšie informácie pozri ukazovateľ 9 databázy rodových štatistík (https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/indicator/genvio_int_adm_ipv_ipv_indic_9/metadata) a slovenský Trestný zákon (https://www.legislationline.org/download/id/3763/file/Slovakia_CC_2005_en.pdf).

(5) Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) (2017), *Terminológia a ukazovatele pre zber údajov: znásillenie, femicída a domáce násillie*, EIGE, Vilnius.

(6) Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) (2020), *Domáce násillie: metodológia zberu údajov*, EIGE, Vilnius.

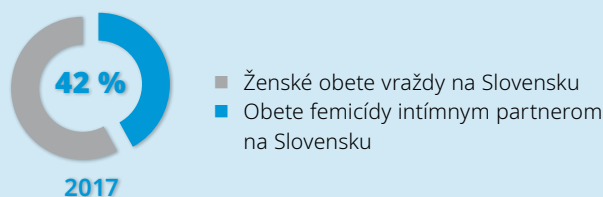
Femicída intímny partnerom v Európe

Zo štatistického hľadiska a na základe medzinárodnej klasifikácie trestných činov na štatistické účely (ICCS) Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) upozorňuje, že úmyselná vražda ženských obetí spáchaná blízkymi partnermi alebo rodinnými príslušníkmi je najčastejšou formou femicídy⁽⁷⁾. UNODC odhaduje, že v Európe⁽⁸⁾, je približne 29 % ženských obetí vraždy⁽⁹⁾ zabíjaných úmyselne blízkym partnerom.

Femicída intímny partnerom na Slovensku

Zo štatistického hľadiska je pracovná definícia, ktorú Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) používa pre femicídu „zabitie ženy blízkym partnerom a úmrtie ženy v dôsledku činnosti, ktorá je pre ženy škodlivá“. Blízkym partnerom sa rozumie bývalý/súčasný manžel alebo partner bez ohľadu na to, či páchatel má alebo v minulosti mal s obeťou rovnaké miesto bydliska“. Na Slovensku bude väčšina prípadov femicídy spadať pod vyššie uvedené paragrafy Trestného zákona. Podľa údajov Prezídia Policajného zboru sa v roku 2017 zaznamenalo 26 ženských⁽¹⁰⁾ obetí vraždy⁽¹¹⁾, z ktorých 42 % bolo obeťami femicídy intímny partnerom (n = 11)⁽¹²⁾.

Ženské obeť úmyselnej vraždy a femicídy intímny partnerom na Slovensku

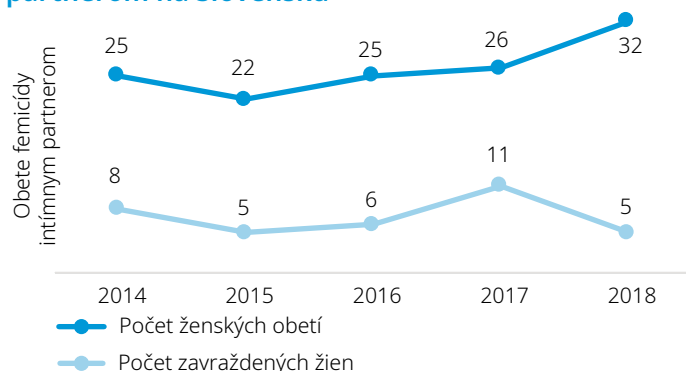
Oficiálne administratívne údaje použité v obrázku 1 zbiera Prezídium Policajného zboru. EIGE zbiera údaje o vraždách a femicíde intímny partnerom od roku 2014 do roku 2018.

Obrázok 1 zahŕňa údaje o ženských obetiach vraždy a femicídy intímny partnerom. Množstvo prípadov vražd a femicídy intímny partnerom sa v období rokov 2015 až 2017 zvýšilo, ale v období rokov 2017 až 2018 došlo v počte prípadov femicídy intímny partnerom k poklesu približne o 50 %, čo je v protiklade k vzostupnému trendu v prípade vražd.

Druh vzťahu medzi obeťou a páchatelom

Prezídium Policajného zboru zbiera údaje o druhu vzťahu medzi obeťou a páchatelom v súlade s touto klasifikáciou: intímny vzťah (manžel, spolubývajúci partner, bývalý manžel, bývalý spolubývajúci partner), rodič, dieťa, súrodenec, brat/sestra, starý rodič, vnúča, pestún, opatrovatel a dieťa v pestúnskej starostlivosti.

Obrázok 1: Ženské obeť vraždy a femicídy intímny partnerom na Slovensku

Zdroj: Databáza rodových štatistík inštitútu EIGE.

Zber administratívnych údajov o femicíde

Čo sú to administratívne údaje? Administratívne údaje sa zbierajú na účely záznamov, organizovania monitorovania⁽¹³⁾. Administratívne údaje o femicíde možno získať od rôznych orgánov, najmä tých, ktoré sa podieľajú na vyšetrovaní trestných činov, trestnom stíhaní, trestaní páchatelov a podpore obetí, čiže od **policajných a justičných** orgánov. Administratívne údaje môžu zahŕňať informácie o rozšírení a druhoch femicídy, charakteristiku obeť, páchatel a ich vzťahu, charakteristiku a motív trestného činu a údaje o trestnom konaní

(7) Úrad OSN pre drogy a kriminalitu (UNODC) (2019), *Globálna štúdia o vraždách – Rodovo motivované zabitie žien a dievčat*, UNODC, Viedeň.

(8) Údaje od UNODC zahŕňajú európske jurisdikcie aj mimo členských štátov EÚ. Neexistuje žiadny odhad percenta ženských obetí vražd, ktoré sa stali obeťami femicídy intímny partnerom.

(9) Termín „vražda“ sa používa pri oznamovaní údajov UNODC za podmienky, že tento termín bol použitý aj v pôvodnom zdroji (s. 17). Rodový motív sa nezaznamenáva z dôvodu neexistencie štandardizovaného vymedzenia pojmu. Zo správy však jasne vyplýva, že tieto údaje vyčísľujú významný podiel všetkých rodovo motivovaných zabíjaní žien a dievčat.

(10) Termín „ženský/á“ sa používa pre ženy aj dievčatá, pretože nie vždy je možné rozdeliť údaje podľa veku obeť, čo znamená, že obeť môže byť buď žena alebo dievča mladšie ako 18 rokov.

(11) Termín „vražda“ sa používa vtedy, keď pri úmyselných vraždách nie je zaznamenaný rodový motív, a preto nie je možné všetky prípady zabitia klasifikovať ako femicídu.

(12) Údaje sú dostupné na: https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/indicator/genvio_int_adm_ipv_ipv_indic_9/metadata.

(13) OSN Ženy (2020), *Syntéza informácií o zbere a využívaní administratívnych údajov o násilí na ženách*, OSN Ženy, New York.

S cieľom pomôcť tvorcom politík navrhnuť účinné politiky na boj proti femicíde je potrebné pochopiť povahu a rozšírenie tohto problému. Kľúčom k takémuto pochopeniu je zber porovnateľných administratívnych údajov o femicíde vo všetkých členských štátoch ⁽¹⁴⁾. Obzvlášť dôležitá je skutočnosť, že motív zabitia stanovuje polícia alebo súd a že tento motív sa potom prenesie do štandardizovaných štatistických údajov. ICCS je štandardizovaný nástroj na získavanie porovnateľných administratívnych údajov.

Neobsahuje však premennú rodového motívu. To znamená, že konceptom femicídy sa nedá riadne sfunkčnit', čo zabraňuje zberu údajov, ktoré plne zachytávajú tento jav. Vďaka zberu údajov o femicíde by sa tento problém viac zviditeľnil, čo by posilnilo politickú vôľu odstrániť ho. Administratívne údaje o femicíde takisto krajinám umožňujú monitorovať trendy v priebehu času a hodnotiť efektívnosť opatrení.

Aké administratívne údaje o femicíde sú na Slovensku dostupné?

Vymedzenie pojmu femicída a dostupnosť údajov

Vymedzenie pojmu femicída používané na štatistické účely	Nie	
Zber údajov o femicíde	Áno, oficiálne údaje	Zber údajov o femicíde

Údaje o femicíde zbierajú na Slovensku štyri verejné inštitúcie: Prezídium Policajného zboru ⁽¹⁵⁾, generálna prokuratúra ⁽¹⁶⁾, ministerstvo spravodlivosti ⁽¹⁷⁾ a štatistický úrad ⁽¹⁸⁾; mimovládna organizácia Fenestra ⁽¹⁹⁾ zbiera neoficiálne údaje. Ak údaje

v tomto informačnom prehľade pochádzajú od týchto inštitúcií, sú označené v danom poradí písmenami (a), (b), (c), (d) a (e). Zbierať údaje o femicíde môžu na Slovensku aj ďalšie inštitúcie alebo vedci.

	Inštitúcia (a) Prezídium Policajného zboru	Inštitúcia (b) generálna prokuratúra	Inštitúcia (c) ministerstvo spravodlivosti	Inštitúcia (d) štatistický úrad	Mimovládna organizácia (e) Fenestra
Druh zberu údajov	oficiálny	oficiálny	oficiálny	oficiálny	neoficiálny
Zdroje údajov	Policajné vyšetrovania trestných činov	Počet stíhaných osôb a počet obvinených osôb	Súdne údaje o počte odsúdených osôb	Údaje od polície, prokuratúry a súdov	Správy z médií a tlačové správy polície
Štádium, v ktorom sa vražda označí za femicídu	počas počiatočného zberu údajov	počas vyšetrovania (trestného činu alebo súdneho)	neoznačené	počas počiatočného zberu údajov	počas počiatočného zberu údajov
Štádium, v ktorom sa vražda zaeviduje ako femicída	nezaevidované	nezaevidované	nezaevidované	nezaevidované	počas počiatočnej analýzy údajov
Pravidelnosť	ročne	ročne	ročne	ročne	príležitostne
Sieť/siete, ktorým sa poskytujú informácie	dostupné na požiadanie	neposkytuje sa	neposkytuje sa	všetky inštitúcie majú prístup k výročnej správe o rodovej rovnosti	všetky inštitúcie sa môžu dostať k týmto informáciám
Dostupnosť	údaje sú dostupné na požiadanie	údaje nie sú verejne dostupné	údaje nie sú verejne dostupné	údaje sú verejne dostupné	informácie nie sú dostupné

⁽¹⁴⁾ Je dôležité poznamenať, že údaje a štatistiky by sa mali produkovať, vytvárať a šíriť v súlade so zásadami *Kódexu postupov pre európsku štatistiku*: Eurostat (2018), *Kódex postupov pre európsku štatistiku*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg (<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/8971242/KS-02-18-142-EN-N.pdf/e7f85f07-91db-4312-8118-f729c75878c7?t=1528447068000>).

⁽¹⁵⁾ https://www.minv.sk/?struktura_PPZ.

⁽¹⁶⁾ <https://www.genpro.gov.sk/statistiky-12c1.html>.

⁽¹⁷⁾ Údaje dostupné na požiadanie (<https://web.ac-mssr.sk/statisticka-rocenka-2020/>).

⁽¹⁸⁾ Štatistický úrad (2020), *Rodová rovnosť 2020*, Štatistický úrad, Košice (https://slovak.statistics.sk/wps/portal/tut/p/z1/tvFNb8lWDP01HEPcDTJsQxUyt-g0YB00lyk7cigH7AOxr9fo-2wD4G0w3ywbOvZes8PK7zEqAH96RrVxZ62_SJ8h-nPBL9vhcA8N4AonE8mIZz6QEDvPgOELzIUT3wV04G7MG0MPq8v4D-VljZoq7qNU5K86LXKC1Q9Wo60KSt2Zjr0g4cTmavixR9nVFpmWCZQZyTDDerODIra5Hhrcgk-DSlstr1eWbfCCmylceNqJoiZjUFmnDU0SkFIYLX0vm_VTzm26rB-s5E0H5DfUcUwmDE-ARATM1eRMEonskppRDQT8CFG0nDgZ_lcE3w4uDSI46Lcp83Ds3_KHEEelyVM3n3aPMudD0iuM-Ix4QktKlby93zbqeCxpeyqNO3Gi_wZgqj-3NBT2IT3QwpU8k71GzVaw!!/dz/d5/L2dBISevZ0FBIS9nQSEh).

⁽¹⁹⁾ <https://fenestra.sk/>.

Oficiálne a neoficiálne zdroje poskytujú informácie pre zber administratívnych údajov na Slovensku. V súlade so zberom údajov inštitútu EIGE sú zobrazené oficiálne údaje o celkovom počte ženských obetí vražd a femicíd intímny partnerom za

roky 2014 až 2019 ^(e). Oficiálne údaje od Prezídia Policajného zboru ukazujú, že v roku 2019 bolo zaznamenaných 21 ženských obetí vražd a 7 obetí femicíd intímny partnerom ^(e).

● Dostupné sú oficiálne údaje   ● Dostupné sú neoficiálne údaje   ○ Nie sú dostupné žiadne údaje

Dostupnosť údajov	2014 ^(a)	2015 ^(a)	2016 ^(a) ^(d)	2017 ^(a) ^(d)	2018 ^(a) ^(d)	2019 ^(a) ^(d)
Ženské obete vražd	●	●	●	●	●	●
Obete femicíd intímny partnerom	●	●	●	●	●	●

Oficiálne a neoficiálne zdroje zbierajú údaje o femicíde intímny partnerom, ale aj o ďalších druhoch femicíd, napríklad femicíde v súvislosti s lúpežou a femicíde v kontexte sexuálneho násillia. Posledné dostupné oficiálne údaje o femicíde

v súvislosti s lúpežou sú za rok 2018, keď bol zaznamenaný 1 prípad femicíd. V rovnakom roku došlo k ďalšej femicíde v kontexte sexuálneho násillia a 16 prípadom vraždy motivovanej osobnými vzťahmi ^(e).

Typy femicíd	
femicída intímny partnerom ^(e)	●
femicída súvisiaca s rodinou	○
femicída týkajúca sa dieťaťa	○
femicída v súvislosti s prostitúciou	○
femicída v súvislosti s lúpežou ^(e)	●
ostatné typy femicíd ^(e)	●
	femicída v kontexte sexuálneho násillia ^(e)

Charakteristiky obete a páchatel'a	Obet'	Páchatel'
Vek ^(e) ^(b) ^(c) ^(d)	●	●
Pohlavie ^(e) ^(b) ^(c) ^(d)	●	●
Rodová identita	○	○
Sexuálna orientácia	○	○
Štátna príslušnosť ^(e) ^(b) ^(c)	●	●
Vzdelanie ^(e) ^(b) ^(c)	○	●
Povolanie ^(e) ^(b) ^(c)	●	●
Žiadosť o ochranný príkaz ^(b)	●	neuplatňuje sa
Aktívny ochranný príkaz	neuplatňuje sa	○
Sociálno-ekonomický profil	○	○
Štatút recidivistu ^(e) ^(b)	neuplatňuje sa	●
Alkoholizmus/drogová závislosť ^(e) ^(b)	●	●
Vzťah medzi obeťou a páchatel'om ^(e) ^(c) ^(d)	●	●
Iné ^(e)	○	●
		Štatút migranta (a)

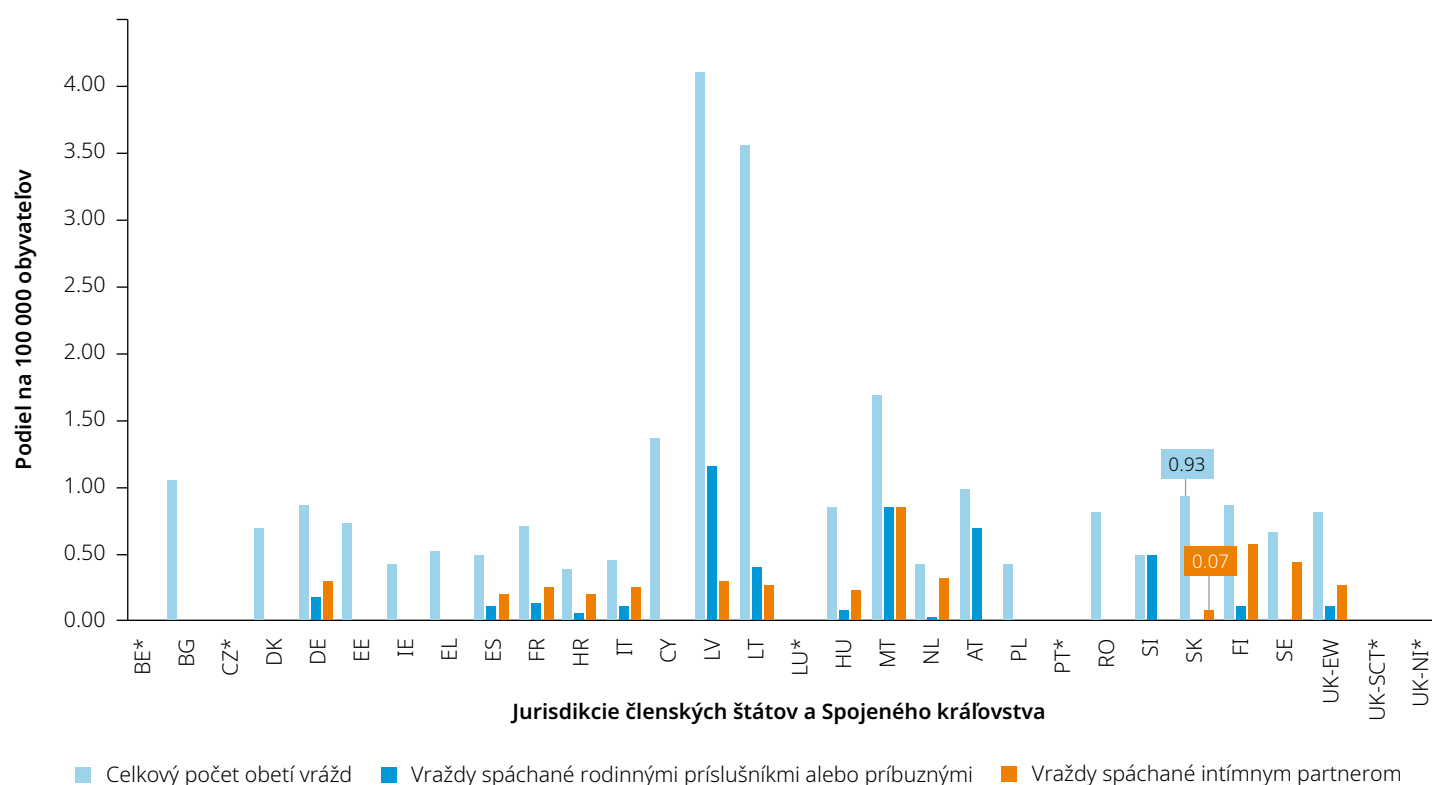
Kontextové premenné		Vyšetřovanie femicíd	
Spôsob zabitia ^(e)	●	Vyšetřovací protokol k prípadom femicíd	○
Miesto ^(e)	●	Analýza femicíd	
Samovražda páchatel'a	○	Analýza prípadov femicíd	○
Zabitie detí	○	Motív femicíd	
Zabitie ďalších osôb v rodine	○	Premenné, ktoré naznačujú rodový motív	○
Prítomnosť detí	○		
Ďalšie zabitia v súvislosti s femicídou	○		
Iné	○		

Vraždy žien v členských štátoch EÚ a Spojenom kráľovstve (Eurostat)

Na úrovni EÚ Eurostat na základe ICCS zostavuje údaje o úmyselných vraždách žien zamerané na vraždy zo strany blízkeho partnera a vraždy v rodine a rozdelené podľa veku, rodu a vzťahu s páchatelom. Údaje z Eurostatu uvedené v obrázku 2 ukukazujú, že v roku 2018 bola miera ženských obetí vražd na Slovensku 0,93 na 100 000 obyvateľov, čo je ôsma najvyššia

miera spomedzi 24 členských štátov, pre ktoré máme dostupné informácie, a Spojeného kráľovstva. Slovensko má druhú najnižšiu mieru (0,07) ženských obetí úmyselných vražd spáchaných blízkym partnerom (spomedzi 15 jurisdikcií). O miere vražd spáchaných rodinou a príbuznými neexistujú na Slovensku údaje.

Obrázok 2: Miera ženských obetí úmyselných vražd v členských štátoch EÚ a Spojenom kráľovstve (2018)

(*) Nie sú k dispozícii žiadne údaje.

Poznámka: UK-EW, Anglicko a Wales, Spojené kráľovstvo; UK-NI, Severné Írsko, Spojené kráľovstvo; UK-SCT, Škótsko, Spojené kráľovstvo.

Zdroj: Eurostat.

Informácie z údajov

Eurostat pravidelne vydáva štatistické údaje o trestnej činnosti a trestnej justícii. Úmyselné vraždy eviduje polícia vo všetkých členských štátoch aj v Spojenom kráľovstve. Prostredníctvom tejto databázy nie je možné získať informácie o rodovom motíve vraždy ani o pohlaví alebo veku páchatelja. Preto nie je

možné poskytovať presné údaje o femicíde. Číselné údaje od roku 2008 sú založené na spoločnom zbere údajov Eurostatu a UNODC. V tejto databáze sa vražda klasifikuje podľa ICCS.

Údaje sú dostupné na webovom sídle Eurostatu (<https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>).

Hlavné zistenia

- Slovensko nemá právne vymedzený pojem femicída. Páchateľ však môže byť zodpovedný za úkladnú vraždu, vraždu alebo smrť v dôsledku ťažkej ujmy na zdraví.
- Údaje na identifikáciu femicíd zbierajú alebo analyzujú štyri hlavné inštitúcie. K dispozícii sú údaje o femicíde intímny partnerom alebo iných druhoch femicíd. Okrem verejných inštitúcií zbiera neoficiálne údaje jedna mimovládna organizácia.
- Administratívne údaje o femicíde sú dostupné od roku 2014 v súlade so zberom údajov inštitútu EIGE. Dostupné administratívne údaje zahŕňajú informácie o charakteristike obeť a páchateľa a kontextuálne premenné.

Odporúčania

Zber presných a porovnateľných údajov o femicíde vykonávaný v policajnom a justičnom sektore vo všetkých členských štátoch pomáha rozšíriť poznatky a zlepšiť opatrenia na prevenciu femicíd⁽²⁰⁾. Preto je dôležité:

- vypracovať vymedzenie pojmu femicída pre zber štatistických údajov tak, aby boli zohľadnené špecifické okolnosti týkajúce sa zabíjania žien,
- nepretržite zhromažďovať údaje,
- zaviesť rozsiahly zber údajov s doplnením premenných, ktoré sú dôležité pre odhaľovanie kľúčových aspektov femicíd, ako je opis kontextu a okolností vraždy, rodový motív a charakteristika obeť a páchateľa, s cieľom systematizovať a zosúladiť zber údajov na štatistické použitie,

- krížovo porovnávať premenné týkajúce sa obeť s premennými týkajúcimi sa páchateľa a zanalyzovať ich s využitím prierezového prístupu,
- zabezpečiť zviditeľnenie rodového rozmeru v údajoch o vraždách.

Odporúčania pre zber údajov o femicíde na Slovensku

Na zaplnenie ukazovateľa inštitútu EIGE o femicíde (ukazovateľ 9) a s cieľom lepšie porozumieť femicíde intímny partnerom sa odporúča, aby kategórie vzťahov zahŕňali bývalých a súčasných partnerov bez ohľadu na to, či bývajú alebo bývali v rovnakej domácnosti ako obeť.

Tento informačný prehľad vychádza z informácií zo štúdie inštitútu EIGE s názvom „Zlepšenie zberu administratívnych údajov o domácom násilí a rodovo motivovaných vraždách žien“ (2021) a pripravilo ho Ženské združenie Alternatíva a reakcia (UMAR). Ďalšie informácie sa nachádzajú na adrese: <https://eige.europa.eu/gender-based-violence/femicide>.

⁽²⁰⁾ Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) (2018), *Odporúčania na zlepšenie zberu údajov o domácom násilí, ktorý vykonávajú sektory polície a justície – Slovensko*, EIGE, Vilnius; Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) (2017), *Odporúčania pre EÚ na zlepšenie zberu údajov o násilí na ženách*, EIGE, Vilnius; Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) (2021), *Ukazovateľ inštitútu EIGE týkajúce sa domáceho násillia, znásilnení a femicíd: Odporúčania na zlepšenie kvality, dostupnosti a porovnateľnosti údajov*, EIGE, Vilnius.

Európsky inštitút pre rodovú rovnosť

Európsky inštitút pre rodovú rovnosť (EIGE) je centrom poznatkov EÚ o rodovej rovnosti. Inštitút EIGE poskytovaním odborných poznatkov a porovnateľných a spoľahlivých údajov o rodovej rovnosti v Európe podporuje tvorcov politik a všetky príslušné inštitúcie v ich úsilí zameranom na to, aby sa rovnosť medzi ženami a mužmi stala skutočnosťou pre všetkých Európanov.

© Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, 2022

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

Európsky inštitút pre rodovú rovnosť
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Litva

Kontaktné údaje

<http://eige.europa.eu/>
[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)
EIGE (@eige_eu) / Twitter
[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)
<https://www.linkedin.com/company/eige>
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie